

Trong những năm đầu đời, ngày hè là cơ hội để các bậc cha mẹ hỗ trợ cho con cái học thêm kỹ năng mới và củng cố những kỹ năng đã học. Liệu rằng những khóa học hè này có thể giúp trẻ tự tin, trưởng thành hơn và không phụ thuộc vào cha mẹ hay không?

Để giải đáp thắc mắc này, phóng viên Báo Tuổi Trẻ & Việt Nam đã trao đổi với Tiến sĩ Nguyễn Ngọc Minh, Giảng viên Đại học Sư phạm Hà Nội, Chủ nhiệm CLB “Sách ươm mầm”...

Tiến sĩ Nguyễn Ngọc Minh. (Ảnh: NVCC)

Không ít ý kiến cho rằng trẻ nên được khuyến khích sáng tạo từ khi còn nhỏ để tránh bị áp lực học hành và có thể học được những kỹ năng sống. Quan điểm cá nhân của Tiến sĩ về vấn đề này?

Hoạt động trẻ em sáng tạo là hoạt động giáo dục được tổ chức theo cách tự do để khuyến khích trẻ tham gia trực tiếp vào các hoạt động xã hội. Từ đó, giúp trẻ trở thành chủ thể tích cực, sáng tạo của hoạt động học tập đó.

Như vậy, trẻ em sáng tạo không có nghĩa là phải đi ra ngoài mà gia đình, nhà trường là môi trường lý tưởng cho hoạt động trẻ em sáng tạo. Bởi gia đình hay nhà trường cũng là môi trường để trẻ học hỏi và thu nhận. Đó là nơi có thể dạy trẻ về các mối quan hệ, các tình huống giao tiếp, các vấn đề phát sinh để các em có thể học hỏi và rèn luyện kỹ năng.

năng giới tính và tình dục. Nhưng có lẽ, có những hoạt động đã ngoi không hề đánh thức được năng lực sáng tạo của người học vì được tổ chức một cách đơn điệu, cứng nhắc, áp đặt, khuôn mẫu.

Ngoài, thông qua các lớp học ngày hè được mở ra cho yêu cầu học tập những em được biết khó khăn và trí tuệ hay những em bị bệnh mà không theo học được trong năm. Vì vậy, các lớp học thông qua thành các nhóm, các lớp nhỏ, phù hợp với nhu cầu chuyên biệt của từng em, từng nhóm. Cũng có những trẻ hè cho trẻ tham gia phát triển được tổ chức để giúp các em có thêm hiểu biết, tăng khả năng học tập.

Vậy cha mẹ nên can thiệp ở đâu, khoảng bao nhiêu trong sự phát triển của con?

Thực ra, những năm gần đây nhiều người có quan điểm hóa vai trò của khả năng sống, thành ra nhiều khi nó trở thành một cái mọt. Đánh rỗng khả năng sống là một quan trọng, song không nên thiếu phần tham gia vào các khóa học khả năng sống mới có khả năng sống.

Khả năng sống được hình thành chủ yếu thông qua hoạt động sống hàng ngày. Nếu hiểu biết một cách sâu sắc về nó, khả năng sống hoàn toàn có thể có được thông qua rèn luyện bằng các môn học trong nhà trường. Ví dụ, từ môn khoa học, trên cơ sở hiểu biết về cơ thể, giáo viên có thể dạy các con cách giữ gìn và sinh, chăm sóc sức khỏe, ngăn ngừa bệnh tật. Trên cơ sở hiểu biết về thế giới động thực vật, có thể dạy các con các kỹ năng an toàn khi đi trong rừng, xuồng biển, lên núi, nhận biết phòng tránh những khi đi lạc...

Bên môn Ngữ văn, chúng ta có thể dạy các con kỹ năng giao tiếp, khả năng nhận biết cảm xúc của bản thân và người khác để có lòng xõ hội hòa... Khả năng sống cũng có thể được hình thành trong nhà, bằng cách con làm việc nhà, con biết chào hỏi lễ phép khi có khách đến chơi, biết xin phép mới khi ra khỏi nhà, biết chăm sóc và quan tâm đến những người trong gia đình.

Không nên tách rời kỹ năng và kiến thức. Nếu không có kiến thức, không hiểu biết về thế giới xung quanh, con sẽ không có khả năng sống. Nếu không có kiến thức về phong tục tập quán của dân tộc mình và dân tộc khác, con sẽ không có khả năng giao tiếp phù hợp. Nếu không hiểu về cơ chế vận hành của đời sống, con không có khả năng an toàn khi tiếp xúc với đời sống. Nếu không hiểu cách hoạt động của dòng nước ngầm và biển, con sẽ không biết cách vượt qua nguy hiểm nếu chẳng may gặp phải dòng nước ngầm...

Vì thế, theo tôi, để ng c c đoan hóa k năng s ng đ n m c ph nh n t m quan tr ng c a ki n th c. S hi u bi t, dù th nào cũng th c s r t quan tr ng. Trong quá trình s ng c a con ng i, ki n th c và k năng luôn phát tri n song song, b tr l n nhau.

Dù con ch đa ngh hè nh ng không ít b c ph huynh ấu nh m các khóa h c k năng s ng cho con v i hy v ng s giúp con t tin h Sn, tr đ ng thành h Sn. Ti n sử nghĩ sao v th c tr ng này?

Đ ng nhiên là các khóa h c k năng s ng s đem i cho con nh ng tr i nghi m phong phú, thú v ngoài gia đình, tr ng h c. Nh ng tôi cho r ng, đ t tin và tr ng thành, không ph i ch tham gia vài khóa h c k năng s ng là đ . Th i gian m t, hai tháng hè cũng không th làm thay đ i hoàn toàn m t con ng i. Tr ng thành là m t quá trình tích lũy âm th m, t ng ngày m t, th m chí di n ra r t lâu dài, c ch c năm.

Mùa hè là c h i đ tr đ c vui ch i, chan hòa v i thiên nhiên. (nh: Ng c Minh)

T tin cũng b t ngu n t nh ng c m giác bên trong: năng l c đ có th hoàn thành m t công vi c nào đó, c m giác hài lòng v b n thân, c m giác c i m v i ng i khác. N u m t đ a tr luôn c m th y mình không đ năng l c đ th c hi n m t vi c gì đó, r t khó có đ c s t tin t bên trong. Vì thế, đ a tr y r t d quay tr l i v i c m giác thi u t tin n u không có m t s thúc đ y, đ ng viên liên t c t môi tr ng bên ngoài.

Việc học bắt đầu từ cái gì, cũng như việc hình thành nên thói quen, khả năng gì đầu tiên là một quá trình rất lâu dài, chịu sự tác động của rất nhiều các yếu tố trong môi trường xung quanh.

Nhưng phụ huynh không có đầu tư kiến thức cho con học các khóa học khả năng sớm, vì thế cũng không có gì phải áy náy hay quá lo lắng. Sự tin và khả năng sớm có thể đạt được qua chính những hoạt động hàng ngày, trong gia đình. Trẻ có thể làm việc nhà, cách lập kế hoạch học tập, cách ăn uống và vệ sinh, bên bếp, hàng xóm, hàng, đặc biệt là qua hoạt động vui chơi lành mạnh.

Tiền sử có lợi khuyên gì dành cho các bậc phụ huynh?

Để giúp con có niềm tin vào bản thân mình, cha mẹ có thể dành thời gian cho con, hướng dẫn con thông qua các hoạt động hàng ngày đó. Cha mẹ có thể làm mẫu cho con qua cách ăn uống của chính mình. Trẻ tập, phụ huynh hoàn toàn có thể giúp con trở thành những đứa trẻ tin, biết giao tiếp và ăn uống, biết làm chủ cuộc sống của mình. Trẻ con học chủ yếu qua vô thức, qua bắt chước. Vì thế, chính gia đình là trường học khả năng tốt nhất và chính bậc cha mẹ mới là những hướng dẫn viên tốt nhất cho con mình.

Tuy nhiên, trẻ khi đăng ký cho con em theo học khóa học nào, các bậc phụ huynh cũng nên cân nhắc kỹ những ưu điểm, những điểm của việc học hè. Bên cạnh đó, thay vì "đưa con", chúng ta nên cân nhắc nhu cầu của mình, nhu cầu của con, ai là người dạy khóa học và trẻ khi đăng ký.

Chúc mừng Tiền sử!

Thầy sĩ Lê Thị Lan Anh (Viện trưởng Viện Phát triển Giáo dục và Trí tuệ Việt - IEDV):

Áp dụng đổi mới sáng tạo giáo dục để phát triển của con trẻ

Đang tải hình ảnh, vui lòng chờ đợi.